

Příběhy z jižních Čech

LIPENSKO

Povídání losí babičky

Pavel Pechoušek

bambóok

Ilustrace
Zdeňka Študlarová

Pavel Pechoušek

Příběhy z jižních Čech LIPENSKO

Povídání losí babičky

Ilustrace Zdeňka Študlarová

Vydala Grada Publishing, a.s., pod značkou Bambook
U Průhonu 22, 170 00 Praha 7
obchod@grada.cz, www.grada.cz
tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400
jako svou 6583. publikaci

Odpovědná redaktorka Magdalena Jimelová
Návrh obálky Zdeňka Študlarová
Jazyková úprava Štěpánka Poupětová
Grafická úprava a sazba Šimon Jimel
První vydání, Praha 2017
Vytiskla tiskárna FINIDR s.r.o., Český Těšín

© Grada Publishing, a.s., 2017

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

*Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.*

ISBN 978-80-271-9769-9 (ePub)

ISBN 978-80-271-9768-2 (pdf)

ISBN 978-80-271-0440-6 (print)

OBSAH

Poli a Aldo dostanou chuť na borůvky	5
Povídání losí babičky	7
Losi zachraňují zakletého kněze	11
Mrtví Tomášové	14
Jak chtěli čerti utopit klášter ve Vyšším Brodě	16
Losíci se dozvídají, jak jsou vzácní	19
Poli a Aldo ještě neviděli klouzačku	20
Poli se topí	22
Morová bába z Černé v Pošumaví	24
O lesníkovi, který se napravil	25
Lesník se zamiluje do Lipenska	29
Losíci pomáhají Silnému Aloisovi	32
Poli a Aldo se potkávají se Zmetkem	35
Jak se Zmetek dostal do Horní Plané	37
Všichni v domě spí... ..	42
Losíci potkávají pašeráka borůvkové marmelády	45
Stromový mužik zasahuje	49
Setkání s Lipenskou matkou	52

Neviděli jste kozla?	54
Na koho se podívám, zkamení	57
Losíci mají správný směr, Mirek ne	60
Kozlové se přejedli borůvkovou marmeládou	62

POLI A ALDO DOSTANOU CHUŤ NA BORŮVKY

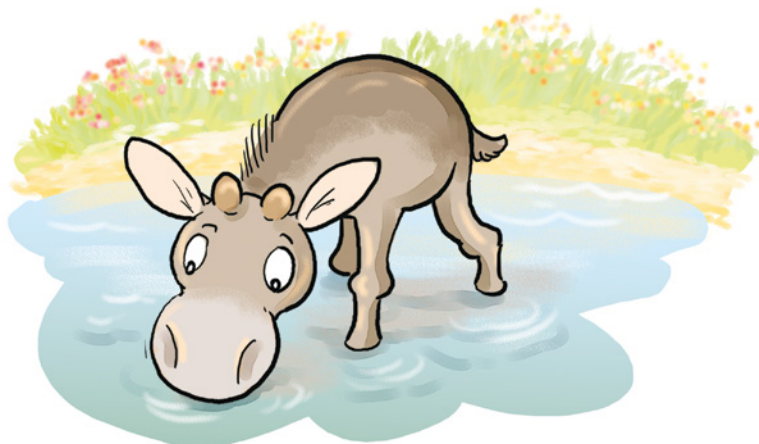
Voda, všude, kam oko dohlédne, jen samá voda. To je nádhera. Vlny a vlnky o sebe naráží, tříští se a šplouchají, tu a tam propluje kapr nebo candát, na hladině se v hustých řadách odrážejí siluety stromů z okolních břehů, které jsou pokryty zelenými lesy.

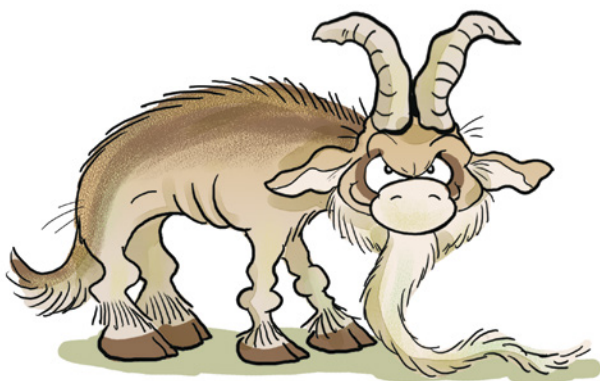
„Jé, podívej se, Aldo, podívej se, mamko, tolik vody. To je nádhera!“ křičí radostně malá losí holčička Poli. Nejdříve ťape na břehu, který se pozvolna svažuje do velkého jezera, poté neodolá a začne poskakovat ve vodě.

Losík Aldo je Polino dvojče. Oba z mamčinina vyprávění dávno vědí, že žijí u největší vodní nádrže široko daleko a ta se jmenuje Lipno.

„Ale jak krásně ta voda voní,“ přičichne k hladině Aldo a pomalu se dnes poprvé napije. „Mňam, ta je krásně čistá. No a teď bych si dal k snídani něco dobrého. Mám chuť na borůvky,“ zamlaská Aldo.

Společně odskotačí do lesa, aby se najedli. Nejvíc jim chutná listí a větvičky stromů a také kůra mladých stromků. Okusují vesele stromečky a jedním okem propátrávají zelené keřičky borůvčí.

„Kde jsou borůvky? Už nemůžu najít žádné borůvky,“ zlobí se Aldo. Moc by chtěl žvýkat další šťavnaté modré plody. Zdejší lesy jich bývaly v tuto část roku plné, ale od té doby, co se zde objevila parta zlého skřeta s kozlí podobou, stromy a s nimi i borůvky z lesa mizí.

Kozlík, jak mu losi říkají, je zlý trpaslík, který obchází lesy na Lipensku a osudově škodí zdejším stromům, zvířatům i lidem, kteří tu žijí. Je to hubený vyzáblý tvor, opravdu vypadá jako kozel s dlouhou, bůhvíciím olepenou bradkou, z křivé hlavy mu rostou rohy, je starý, nebo tak aspoň vypadá, a odpudivě smrdí. Doprovází ho skupina jemu podobných kozlích tvorů.

„Když přišli, tak se všichni přilepili na strom a vysáli z něj veškerou mizu, všechno živé. Za měsíc strom padl k zemi jako souška. Ta zelená, zdravá barva z našeho lesa mizí. Sice pomalu, ale mizí. Nejhorší je, že to pokračuje jako nějaká nákaza a postupně schnou i další stromy,“ vypráví maminka losím dětem. „Na křivých nožkách běhají po lese, najdou si zdravý smrk, začnou mu překusovat kořeny, a tak dlouho ho vysávají, až strom úplně uschne.“

Kozlové se objevili bez varování v létě loňského roku v lesích u Přední Výtoně, od té doby pokračují dále. Nikdo neví, kde se vzali ani jak se jich zbavit, jedno je ale jisté, způsobují veliké škody. Dokonce takové, že kam šlápnou, tam už neroste tráva, natož nějaké stromy.

POVÍDÁNÍ LOSÍ BABIČKY

Poli a Aldo se celé ráno koupou v Lipně, cákají se, potápějí a také plavou, i když dál od břehu se oba bojí, neumějí ještě tak dobře plavat jako maminka. Odpoledne si hrají v lese na schovávanou, pořád v ní vyhrává Poli. Aldo totiž neumí najít úkryt, ze kterého by mu nekoukaly parůžky. Baví je také losí vybíjená, jen je občas trochu bolí naražený zadeček.

„Lose, vstávej, kolik je hodin?!“ křičí vesele Aldo. „Tři losí, hurá,“ huláká nahlas Poli. Oba losíci jsou na vrcholu své dětské blaženosti, tato hra je totiž moc baví. Aldo udělá tři losí kroky, Poli ho v žertu zlehka nakopne do zadečku, Aldo je ale vítěz. Krok mají losi opravdu dlouhý.

„A teď si dáme závod,“ šfouchá Aldo Poli. Je nabuzený ze svého vítězství z předchozí hry. Poli nikdo nemusí k běhání přemlouvat, a už oba letí na své oblíbené trati. Tu mají vytyčenou mezi zdejší nejstarší borovicí a hraničním kamenem, který ukazuje, kudy tu vede státní hranice mezi Rakouskem a Českou republikou.

Oblíbená je také hra na třetího losa, při které si přehazují míč vyrobený ze suché trávy. Na tu ale dnes nedojde, protože jich je na hru málo. „Nechte mě, vy raubíři. Já musím udělat něco dobrého k večeři.“ Jejich mamka na ně teď nemá moc času a tatínka oba losíci nemají. Lépe řečeno, nemají ho teď doma.

„Náš tatínek odešel s ostatními losími samci hledat nový les, nový losí domov, kam by se všichni mohli odstěhovat,“ takhle to dětem vysvětlila jejich máma. Les, kde losíci žijí, postupně usychá. Nám lidem to může nebo nemusí vadit, ale zvířátkům to tu kvůli nedostatku dobrého jídla, jako jsou například větvičky, různé trávy, kůra a borůvky, přestává pomalu stačit.

„Za to můžou ti zlí kozlové,“ zlobí se při každé možné příležitosti maminka. „Nikdy nechodí sami, bývá jich šest. Jsou hubení, páchne jim z tlamy, smrdí jim nohy, nechávají za sebou něco jako bobky a vůbec, jsou cítit na sto metrů,“ vysvětluje svým užaslým mláďatům matka losice.

Kvůli kozlům se všichni losí samci rozhodli odejít směr Stožec, hledat nové zdroje potravy. Museli, nemohli si jen tak hrát. Tatínek si, předtím než odešel, s Poli i Aldem jinak vždy hrál moc rád, i když má v celém stádě ty nejdůležitější úkoly.

„Váš táta je vůdce celého stáda. Je to ten největší a nejzkušenější los. Moc si ho, děti, važte a buďte na něj hodné, závisí na něm nejen náš život, ale život všech ostatních,“ takhle nějak to dětem vždy vyprávěla maminka Ema. Děti ji stejně nikdy moc neposlouchaly, spíš zlobily, běhaly po lese nebo se chtěly cákat ve vodě lipenské přehradě.

Dnes už je ale večer, tatínek je pryč pátý den, děti celé odpoledne rošťáčily.

Je nejvyšší čas, aby šly losí děti spát, jsou utahané jako... No, jak mohou být utahané losí děti? Třeba jako kočka? Nebo jako pes? Asi jako los, ne?! Leží ve svém pelíšku, obě přikryté ducho. Tu ještě ráno maminka přicpala suchým kapradím a listy z jahodníku a borůvčí, z nichž předtím Poli a Aldo obrali všechny šťavnaté plody, moc jim chutnaly.

Maminka jim čte pohádku z knížky, na které jsou namalované velké modré borůvky. „To je Povídání losí babičky, to mají malí losíci nejradši,“ vysvětluje jim při večerním čtení mamka. Knižka se prý v rodině dědí z generace na generaci, a tak jsou všechny listy už pěkně osahané a zprohýbané, některé stránky mají potrhané rohy. To ale losím dětem nevadí, pohádky, které jim maminka z této knížky čte, se pořád poslouchají nejlépe ze všech.

Dnešní volba padne na část, která vypráví příběh z vedlejšího Vítkova hrádku, kde straší zakletý kněz. Losíci mají tuto pohádku moc rádi, i když se při jejím čtení oba trochu bojí, ale jen tak akorát. Poli a Aldo jsou malí a některé příběhy, které dokázalo napsat Lipensko, je děsí. Však se taky ještě ani nehnuli od mámy.

„Na Vítkově hrádku kdysi sloužil jeden mladý kněz. Nejdříve ho tu lidé měli rádi. Při mších měl vždy zajímavou řeč, kterou se trefil do nálad věřících, a dobrým slovem jim poskytl útěchu, byl hodný, pečoval o kostel a farnost pod jeho vedením jen kvetla,“ čte z knížky losice Ema. Pak se ale stalo něco, co nemělo. Nešťastně se do něj zamilovala mladá dívka z podhradí, a i když sám nechtěl, tak jí nakonec ublížil. Kvůli němu se utrápila, žila životem, za který se styděla, a nakonec se skokem z hradeb sama zabila.

Duše mladého kněze z toho byla zoufalá, nemohla odejít do světa duchů, a proto po staletí hledá odpuštění na tomto světě. V noci obchází Vítkův hrádek, kvílí, úpí, sténá, lká a vystraší i ty nejotřelejší, co sem dorazí.

„Aldo, bojíš se?“ ptá se Poli a vykukuje z pod peřiny. Bráška Aldo, který je ještě větší strašpytel než jeho o tři minuty mladší sestra, se hned zavrtá pod duchnu, a díky náročnému dni plnému her a také možná i kvůli tomu, že z duchny ucítí čerstvé borůvky a jahodí, okamžitě usíná. Také Poli se zavřely obě oči a v ten moment odjela v dětském oddělení vlakového rychlíku expresní rychlostí do stanice Hajánky.

Obě losátka usnula a zdá se jim stejný sen, ve kterém se společně vydávají na dalekou cestu. Už dlouho neviděli svého tatínka, oběma se moc stýská, proto se ho ve snu vydali hledat. Tomu se ale nemůžeme divit, vidíte, děti. Jak dlouho to doma vydržíte bez tatínka vy?

LOSI ZACHRAŇUJÍ ZAKLETÉHO KNĚZE

Oba poutníci jsou nyní na cestě. Čeká je dlouhá trasa celým Lipenskem, kde musejí překonat mnoho kilometrů a dostat se až do obce Stožec, kam tatínek odešel a dosud se odtamtud nevrátil. Čeká je cesta kolem lipenské přehrady, kterou několikrát překonají, na cestě potkají hodně zajímavých lidí, zvířat, přízraků i strašidel. Poznají neopakovatelnou přírodu a lesy, místní lidi i zvláštní tvory, kteří jim pomůžou nebo se jim budou chtít snažit ublížit. A hlavně... Pochopí, kde žijí, jací jsou a jestli se na sebe mohou spolehnout. Také poznají důvod, proč by si svého domova měli vážit. Nakonec se potkají se svým tátou, kterému pomůžou v boji se zlými kozly. Nebo ne? Byl a je to pouze sen?

Sotva Polí a Aldo vykouknou z lesa, na cestě hned u Přední Výtoně před sebou uvidí starobyklý rozbořený hrádek. Už se stmívá a obě mláďata, která nebyla zvyklá nikam chodit sama, tedy určitě ne dál, než jim dovolila maminka a vlastní pravidla hry na schovávanou, pomalu dostávají strach.

Najednou se jejich úzkost ještě znásobí. „Uáááááá, vuuuuuuuu, aúúúúúúúúúú,“ ozve se z ničeho nic z hrádku. Losíci před tím srdceryvným řevem vezmou nohy na ramena. „Co to bylo?“ křičí vyděšeně Aldo a peláší směrem k Loučovicím, až se za ním práší.

